

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

НАШ ЈЕЗИК

НОВА СЕРИЈА

Књ. IX св. 7—10

БЕОГРАД 1959

САДРЖАЈ

	Страна
1. <i>А. Велић</i> : Поводом Ракићева језика	217
2. <i>М. Сивановић</i> : О језику у једном приказу и поводом тога језика	220
3. <i>Б. Милановић</i> : Употреба предлога <i>код</i> (с генитивом) уз глаголе кретања	227
4. <i>Милош С. Московљевић</i> : У коју категорију речи спада реч „као“?	243
5. <i>Срећен Живковић</i> : Деоба глагола по објекту	250
6. <i>Милија Сивашић</i> : Из акцентологије	257
7. <i>Св. Марковић</i> : Промена туђих личних имена и презимена	265
8. <i>Н. С. Половина</i> : Вуков Немачко-српски речник	274
9. <i>С. Машић</i> : Из Вукова преводња	280
10. <i>Павле Илић</i> : О питању смедеревско-вршачког дијалекта	283
11. <i>И. Гркић</i> : Покретно <i>а</i> на крају неких предлога као диференцијални семантички знак	291
12. <i>Пећар Сладојевић</i> : О рефлексу краткога <i>в</i> иза <i>р</i> у књижевном језику јужнога изговора	302
13. <i>Милић Пешикан</i> : О месту енклитике у реченици	305
14. Језичке поуке	312
15. Регистар	321

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

Одговорни уредник академик д-р АЛЕКСАНДАР ВЕЛИЋ
 Секретар Уређивачког одбора — Берислав М. Николић

Научно дело

ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА
 БЕОГРАД

Слог: „Научно дело“, Београд, Вука Караџића 5.
 Штампана и понесена Графичког предузећа „Академија“, Београд, Космајска 28

ИЗ АКЦЕНТОЛОГИЈЕ

I. Акцента̄ и квантитет̄и

Проф. Ј. Вуковић је објавио чланак „Спорни проблеми у нашој средњошколској граматици“ у „Питањима савременог књижевног језика“ (св. 5, 1957, Сарајево), у коме претреса поједина језичка питања у вези са Граматиком за више разреде гимназије од проф. М. Стевановића и истом таквом граматиком од професора Брабеца, Храстеа и Живковића. У том чланку повећи одељак чини „Акцента и квантитет“. Како проф. Вуковић чини низ напомена у вези са акцентом и квантитетом и како су акцента и квантитет разноврсни у разним крајевима српскохрватске језичке територије, чини ми се да је корисно да овде изнесем какво је стање у том погледу у ускочком говору, једном од оних говора који су ушли у Вукову основицу књижевног језика, еда би изнесени материјал помогао да се ближе одреди шта би ваљало задржати као норму нашег књижевног језика. Ићи ћу овде оним редом којим је ишао проф. Вуковић. Како нисам био у могућности да увек наводим мишљење поменутих писаца и проф. Вуковића, добро би било да читалац има пред собом поменути Вуковићев чланак.

У ускочком говору нема *најдбњи* и *најгдрњи* (загребачка граматика), већ само *најдоњи*, *најгорњи* (напомена: место књижевног *нај-* овде је увек *нај-*: *најбољи*, *најлакши* итд.), тј. као код Стевановића. Може бити да би се у извесним случајевима могло чути у овом говору *најддњи*, *најгдрњи* (исп. загреб. *најдбњи*, *најгдрњи*), али то не тврдим; међутим, у другим случајевима, нарочито кад компаративни акцента није непосредно иза префиксног акцента, могући су облици и са два акцента и са једним акцентом: *најбогатији* (< најбогатији) и *најбогатији*.

Првобрáйшучед (не: *и́рвобрáйшучед*), *и́граиши*, *и́шидмиаиши* (не: *и́граиши*, *и́шидмиаиши*).

Стевановићево текстуелно наглашавање:

... ўморнѠ дѣте; у кўхињи: па рѣче: „Дѡзволи да те изаберѣмо; паўчице, паўка; обелѣжила свѡј пўт; па се прихватáмо флáшá; ѡпѣт; блиставѣ ... кўглѣ; дѡдајѣ; мрќи бѡрац; рѡдољуби —

проф. Вуковић преправља у:

... ўмѡрнѡ дѣте; у кўхињи; пá рѣче; дозвѡли; паўчицѣ; обѣлежила; пá се прихватáмо; ѡпѣт; блиставѣ; дѡдајѣ; мрќи бѡрац; рѡдољуби (или родѡљуби).

Мој се изговор готово свуда поклапа са Вуковићевим. Вуковићево *иá рѣче* има у ускочком говору ове видове: *иá рѣче* и *иá рѣче*. Вуковићево књижевно *обѣлежила* гласи овде: *обиљези́ла* (инф. *обиљези́иши*). Од два нагласка *рѡдољуби* и *родѡљуби* овде је обичнији овај последњи. Ја се потпуно слажем са Вуковићем да данас, после готово једног века, не треба робовати Вуковом и Даничићевом акценту и квантитету, јер језик отада досад није стајао на једном месту, већ се развијао, али од Вука односно Даничића треба, разуме се, отступити само тамо где је од њих отступила језичка стварност. Ипак морам рећи проф. Вуковићу, иако смо оба готово из истог краја, да је мени изговор *бѡрац-бѡрца* необичан; у Ускоцима се каже само *бѡрац-бѡрца-бѡрцу-бѡрци* итд.

Акценатски трипликат: *чѡвек-чѡвека*, *чѡвек-чѡвѣка* и *чѡвек-чѡвека* овде је сведен на *чѡек-чѡѣка* (и *чѡѣка*). Од свих оних разноврсних падежних изговора именице *соко* у овом говору постоје само ови нагласци: *сѡкѡ-сѡкѡла* итд. (вок. *сѡколе*), мн. *сѡкѡлови* (ређе *сѡкѡли*), *сѡкѡлѡвá* итд. (вок. *сѡкѡлови* и ређе *сѡколи*). У овом говору нема ни *мѡмци* ни *мѡми*, већ само *мѡми*, а ген. мн. именице *иѡсаѡ* (овде *иѡсѡ*) гласи само *иѡслѡвá*, а ген. јд. од *знáлац* само *знáлица*.

Од две могућности: Посекао се *иѡ и́рсѡу* и *иѡ и́рсѡу* овде је обичније: *Пѡш'ѣкѡ* се *иѡ и́рсѡу*, што иде у прилог Вуковићевог мишљења, само ми се чини да је то добивено према: *на и́рсѡи*, *зá и́рсѡи*, *у и́рсѡи* итд. Тако је и с оним *на крају* и *на крају*, али само *у дѡму*, *у рѡду* итд. (исп. *на и́рсѡи*, *на крај* — *у дѡм*, *у рѡд*). Ген. јд. имен. *скўи* гласи *скўиá*, а никако *скўиá*.

Што се тиче множинског акцента $\bar{}$ именица као *ра̀д* и сл., овде је само: *ра̀дови, ва̀лови, глѝбови, сѝа̀нови, шѝр̀гови, ѝра̀сци, шѝѐљи* итд. (а не: *ра̀дови, сѝа̀нови* итд.); именица *зна̀к* има *зна̀кови* и *зна̀ци*, али није искључено ни *зна̀кови* (као *ѝа̀к-ѝа̀ци, ѝа̀кови*). У мене нема *гр̀б* и *сѝйс*, већ само *гр̀б* и *сѝйс*, а у лок. јд. у *гр̀бу* и у *сѝйсу* (Вуковић мисли да се ни у једном ни у другом случају не мења акценат). Именице *вѝјек* и *дѝо* имају мн. *вѝјекови* и *дѝјлови*; нисам чуо мн. именице *ѝлѝен*. У мом крају никако се не каже *лѝјевак*, како би хтео проф. Вуковић, већ само *лѝјевак*.

Именице *ѝрѝсѝуи*, *ѝрѝход*, *ѝро̀лаз*, *ра̀змак*, *са̀сѝа̀в* итд. имају овде дугоузлазни акценат, а не краткоузлазни: *ѝрѝсѝуи*, *ѝрѝкод*, *ѝро̀лаз*, *ра̀змак*, *са̀сѝа̀в*, *ѝрѝѝус* итд.; тако је и у именице *ло̀иво* (а не: *ло̀иво*); али именица *ѝро̀зор* има *ѝро̀зор*, а не: *ѝро̀зор*.

Што се тиче акцента локатива једнине именица типа *ва̀здѝх* (*ва̀здѝк*), *ка̀мѝн*, *ѝла̀мѝн*, *гдѝо̀р*, *дѝб̀лик*, *за̀йа̀д* (овде тако) итд., он је обично у овом падежу као и у осталим падежима: у *ва̀здѝку*, у *гдѝору*, *ѝо* *дѝлику* итд., а постоји чак и *на̀ ѝла̀мену*, *на̀ ка̀мену* („није *дѝто* ни *ка̀мѝн* *на̀ ка̀мену*“) итд. (исп. акуз. *на̀ ка̀мѝн*, *на̀ ѝла̀мѝн*, *ѝ* *ѝла̀мѝн* итд.).

Именице типа *ју̀на̀к*, *во̀јнѝк*, *ка̀йеѝа̀н* итд. имају у вок. мн. акценат као у вок. јд.: *во̀јнѝче-во̀јнѝци*, *ју̀на̀че-ју̀на̀ци*, *ка̀йеѝа̀не-ка̀йеѝа̀ни* итд.

У овом говору је редован ген. мн.: *ѝдѝбѝа̀*, *кдѝѝлѝѝа̀*, *кдѝлѝѝа̀*, *идѝлѝѝа̀*, *вдѝлѝѝа̀*, *идѝѝбѝа̀*, али није искључен ни кратки узлазни акценат: *идѝлѝѝа̀*, *ка̀блѝѝа̀* итд.; ген. мн. именице *лѝна̀ц* гласи овде само *лѝна̀ца̀*. Овај тип акцента све више се уопштава, те имамо: *гр̀дѝѝа̀*, *бр̀ѝѝѝа̀*, *бд̀рѝѝа̀* итд.

И у мом говору је *вѝѝѝѝи* и *ла̀нци*, а не *вѝѝѝѝи* и *ла̀нци*.

Ном. мн. именица *гѝѝѝѝе* и *дѝрѝѝѝе* гласи *гѝѝѝѝа̀* и *дѝрѝѝѝа̀*, док се справа за ловљење дивљих животиња зове *гѝѝѝѝа̀* (шл. тантум), и тај акценат остаје у свим другим падежима: *гѝѝѝѝа̀* (ген.), *гѝѝѝѝима̀* (дат.) итд. Именица *сѝјѝѝѝе* ретко се употребљава у множини: *сѝјѝѝѝе*, али кад значи садевно сено (у виду велике купе), онда је множ. *сѝјѝѝѝе*.

Што се тиче акцента и квалитета именица средњег рода типа *крѝло*, *ѝѝсмо* и сл., у овом говору акценат углавном остаје какав је у ном. јед. Генитив множине од *крѝло* гласи *крѝла̀*, а од *ѝѝсмо-ѝѝсма̀*. У овом говору није ген. пл. *бѝѝа̀нѝ* и *дѝѝа̀ла̀*, већ *бѝѝа̀нѝ*

и *дѣбала*. За разлику од онога што Вуковић каже о акценту ном. мн. именица *брвна*, *иисмо*, *друшииво*, овде тај падеж гласи само *брвна*, *иисма*, *друшиива*.

Именица *село* има у једнини кратки узлазни акценат, а у множини *сѣла*, *сѣла̄*, *сѣлима* итд., а именица *јдље* на целом свом једнинском и множинском обличком простирању има кратки силазни акценат сем ген. мн., где гласи *јдља̄*, што је, свакако, последица принципа уопштавања (симплификације). Кратки узлазни акценат у множини ове именице ја имам само у називу *Поља* (пл. *тант.*), што је, по мом мишљењу, свакако остатак од ранијег стања. Ту исту појаву имам и у именици *јџезеро*: *јџезера* (ном. мн.), *јџџѣра̄* (ген. пл.) итд., али *Језѣра* (пл. т., крај крај Дурмитора), *Језѣра̄* (ген. мн.), *Језѣрима* итд. Именице *џко* и *џо*, кад не значе телесни орган, имају у мн. само *џка* и *џа*; само ваља додати да се те речи у облицима *џчи* и *џши* не употребљавају у овом крају само за телесне органе, већ и за друго. Именица *јлѣће* има у множини *јлѣћа* (*Ова̄* су плѣћа мутна), *јлѣћа* и *јлѣћи* (пл. т.) за део људског тела (*Болѣ* ме плѣћа). Од *јлѣће* (овчје и сл.) ген. мн. је *јлѣћа̄*, од *јлѣћа* — *јлѣћа̄*. Са именицом *рѣбро* стоји мало друкчије; множ. је *рѣбра*, али се може чути и изговор *рѣбра*, па је ген. пл. *рѣбра̄* и *рѣбра̄*. Место именице *бѣдро* (*бѣдро*) имам *сѣггно* (мн. *сѣггна* и *сѣггна*, ген. мн. *сѣггана̄* и *сѣггана̄*, дат. *сѣггнима* и *сѣггнима* итд., ретка употреба ген. пл.). Именице *вѣдро* (*вѣдро*) и *вѣсло* немам, али имам гл. *вѣслаи* (бучно причати којешта). Нисам чуо множину именице *сѣџкло*. Именице *добро* и *којље* имају: *добро* и *кѣјље* (не: *којље*), *дѣбра* и *кѣјља* (ген. јед.) итд., *дѣбра* и *кѣјља* (ном. мн.), *дѣбра̄* и *кѣјља̄* (ген. мн., а све ми се чини да би се могао чути и облик *кѣјља̄*) итд.

Сад нешто о збирним именицама као *кумчад* и сл. Ја имам *кумче*, *кумчеџа* итд. и *кумча̄д* (никако *кумча̄д*), *кумча̄ди*, *кумча̄дима* итд. (као *џлѣ̄адима*, *јџа̄адима*, *јрѣ̄адима*, *чѣ̄ладима*, *јџрѣ̄адима*, *јџлѣ̄адима* итд.); ја немам дат., инстр. и лок. *мѣмча̄ди* итд., већ само *мѣмча̄дима* итд.

Именица *дџуме* гласи овде *дџуме*, а зб. им. *дџумѣ̄д*, *дџумѣ̄ди*, *дџумѣ̄дима*) обичнија је него множ. *дџумѣ̄џа* (*дџумѣ̄џа̄*, *дџумѣ̄џима* итд.). Имен. *дѣбе* (ген. јд. *дѣбеџа*) има мн. *дѣбеџа*, а зб. им. *дѣба̄д* је ређа. Место *бурѣџа* (ном. мн. од *буре*, никако: *буре*) има *бурѣ̄д*; од *кубе* је множ. *кубеџа*; *ћѣбе* има супл. мн.

ћѣба̄д (ћѣба̄ди, ћѣба̄дима итд.). Фраза „капут без дугмета“ овде би се изговорила: капѹт без дѹгма̄ди (иако је у овом говору редовно преношење акцента на проклитику: ѹ рѹку, за кућу, ѿред њѣм, на снагу, ѿд ѿљу итд., ипак се обично каже: без дѹгма̄ди, без мѹмча̄ди, мада није искључено ни без момча̄ди).

Реч ѿорба има у овом говору само ѿдрба (не ни ѿорба, ни ѿдрба, ни ѿдрба) и тај се акценат задржава у свим падежима једнине и множине; ја само не знам који је акценат у ген. мн., јер га нисам чуо, али би могао бити ѿдрба̄, пошто облика са и у оваквим случајевима нема (ѿорби, борби, војски итд.), а ретко је и разбијање сугласничке групе непостојаним а (сва̄дба̄, ѿра̄ћка̄ итд., иако није искључено ни сва̄да̄ба̄, ѿра̄ћака̄, мѿѿака̄ итд.).

Именица суза има само сѹза (не сѹза), ген. мн. сѹза̄ (не: сѹза̄). Именица рука има ове изговоре: рѹка — рѹкѣ — рѹци (не: рѹци), рѹку, рѹко, рѹком, рѹци (Држѣ диѣте на рѹци), рѹке, рѹкѹ, рѹкама итд.

И код мене је ѿд слова ѿд слова као и код проф. Вуковића, а не ѿд слова ѿд слова као код проф. Стевановића. Исто тако је зр̄но ѿд зр̄но, а не зр̄но ѿд зр̄но. У изразима од грозѣжа, од гвозѣжа, у шесѣо итд. преношење акцента је овако: ѿд грозѣжа, ѿд гвозѣжа, ѹ ѿшесѣо, без ѿшѣћа, иза грѣбља, дакле — не сасвим као код проф. Вуковића, али је на смрѣи и ѿ смрѣи (= од смрти) као у њега.

Неодређени вид придева фин у женском и средњем роду има дугоузлазни акценат, а не дугосилазни: вӣна, вӣно, а у одређеном: вӣнӣ, вӣна̄, вӣно̄. Придев жесѣок има жесѣок, жесѣока, жесѣоко (неодр.) и жесѣокӣ, жесѣока̄, жесѣоко̄ (одређ.), а не жесѣок итд. Код мене је ѿмѹћан и ждрѣбѣћѣи, а не ѿмѹћан и ждрѣбѣћѣи. Облика двију и ѿрију немам, а имам само дѣсѣӣ (односно дѣсѣ̄), и мислим да Вуковић неће имати право да је тај изговор провинциски поред изговора дѣсѣӣ.

Глаголи типа ѿрѣсѣӣ, клѣӣи итд. гласе у овом говору само овако: ѿрѣсѣӣ, клѣӣи, мрѣѣӣи, вѣсѣӣ, вѹћи, ѿѹћи итд., па онда наћи, дѣћи и сл. Сложенице наведених глагола гласе: ѿсѣрѣсѣӣ, заѿрѣсѣӣ, ѿрѣклѣӣи, ѹклѣӣи, ѹмрѣѣӣи, ѿдмрѣѣӣи, ѿвѣсѣӣ, навѣсѣӣ, ѿдвѹћи, ѿдѿѹћи, ѿрѣнаћи, ѿрѣдѣћи, наѣдѣћи итд. Ја немам ѿдвѣсѣӣ и ѿшећи, већ само довѣсѣӣ и ѿшећи. Није код мене у 2 и

3 л. јд. аориста: *јаукā, зајаукā, мѝрисā, замирисā*, већ: *јаука, зајаука, мириса, замириса*, али јесте *дѝрочковā*; исто тако имам: *уѝрнѝ, мāнѝ, заманѝ* итд., а не *уѝрнѝ, замахнѝ* итд. или *уѝрнѝ, замāхнѝ* итд. Трпни придев глагола *клѝти* гласи: *клѝтѝ, клѝта, клѝшо*, а придев: *клѝтѝ, клѝта, клѝшо* (неодр.) и *клѝтѝтѝ, клѝтѝтѝ, клѝтѝтѝ* (одређ.). Дублетне акценатске форме у 1-ом и 2-ом л. мн. презента: *жѝлѝмо* и *жѝлѝмо*, *вѝслāмо* и *вѝслāмо* постоје и овде. У овом говору нема *сѝбе, мѝне, нѝга*, већ само *сѝбе, мѝне, нѝга*, ни *од мене* (*од мене*) итд., већ само *од мене* итд. Гл. именице свршених глагола гласе онако како проф. Вуковић вели, тј. *извршѝење, зајалѝење, решѝење, угинѝће, сѝашѝење* итд.; према *знāти* имам само *знāње*, а *знāње* нисам чуо.

Овде је обичније *буљѝм* од *буљѝм*. Није *ѝиграо*, већ *ѝигрѝ*, не: *крѝшѝен*, већ *крѝшѝен*, не: *рѝчѝм*, *изрѝчѝм*, *исѝчѝм* и сл., већ *рѝчѝм*, *изрѝчѝм*, *исѝчѝм* итд. Друго и треће лице јед. глагола *рѝћи* у аор. гласи: *рѝче*.

II. Једна „необична“ акценатска ѝојава у нашем језику

Наша језичка наука је констатовала: у нашем књижевном језику акценат код двосложних и вишесложних речи никад не стоји на последњем слогу. Према томе, изговори *момѝк, женѝ, жѝнā* (ген. мн.) итд. припадају само неким народним говорима, а у књижевном језику је искључиво *мѝмак, жѝна, жѝнā* (ген. мн.) итд. Утврђено је, даље, да једносложне речи у књижевном језику могу имати само силазне акценате (´, "), и да та два акцента у књижевном језику могу стајати само на првом слогу речи, а у народним говорима — на свим слоговима, почев од првог до укључно последњег. Треће, узлазни акценати могу стајати на првом слогу речи и на неком од унутрашњих слогова, али никад на последњем слогу нити на једносложним речима.

То је, несумњиво, све добро и тако. Али ми се чини да би се пало у погрешку ако би се то апсолутизовало. Нешто под утицајем разноврсности изговора у страним језицима који су утицали на наш језик или је из њих узиман лексички материјал, а нешто под утицајем разноврсне природе изговора у нашим народним говорима, — сви напред поменути акценатски оквири нису скамењени нити непробојни. Разноврсни узвици, који додуше нису праве речи, могу у народним говорима разноврсно отступати

од горе наведених поставки. Тако су у неким народним говорима сасвим обичне речи: *òг* и *òг* (ох), *’у̀г* (ух), *иòг* (у кукљави) итд.: *Òг* мене, кукавици! и сл., или: *јòч* (узвик за заустављање у јарам ухваћених волова), *вòч* (узвик за вабљење говеда да пију воде), *ѝдиш’* (узвик за вабљење телета да посе) итд. Таквих примера могао бих навести доста. Као што се види, не само силазни већ и узлазни акценти могу стајати на једносложним речима.

Али оно о чему сам овде хтео да кажем неколико речи јесте да у нашем књижевном језику акценат може стојати и на последњем слогу, што је досад код нас, бар у школској језичкој литератури, означавано као немогуће. Не мислим ја овде на случајеве као што су *ѝарламѐни̋и*, *ко̀нцѐри̋и* итд., за које се неки заузимају да буду признати као књижевни поред редовних: *ѝарламѐни̋и*, *ко̀нцѐри̋и* итд. Не. Ја мислим на случајеве као што су: *ар’и̋и̋кл*, *би̋ци̋кл*, *мо̋и̋оци̋кл*, *Ѝдн* (или *Ѝдн*), *Те̋м̋и̋л*, *Ка̋сл* (уколико се не изговара *Ка̋сел*), *По̋йока̋и̋е̋и̋е̋и̋л* и сл., тј. са краткоузлазним акцентом на последњем слогу или са узлазним акцентима на једносложним речима. Мислим да се тај изговор данас код нас никако не може оспорити и да је он далеко обичнији од изговора, рецимо: *ар’и̋и̋кл*, *би̋ци̋кл* и сл. Шта више, мислим да је изговор *ар’и̋и̋кл*, *Ѝдн* (или *Ѝдн*) и сл. неприродан, иако би, с обзиром на норму нашег акцентовања и случајева као што су *ѝрева̀ра̀ни̋и* и сл., требало да буде природан. Исто тако мислим да је Ившић био у потпуном праву кад је речи *би̋ци̋кл*, *мо̋и̋оци̋кл* и сл. овако акцентовао: *би̋ци̋кл*, *мо̋и̋оци̋кл* и сл. (в. Деановићев *Hrvatsko-srpsko-francuski rječnik*), и Бенешић, који такође меће: *би̋ци̋кл* (в. његов *Hrvatsko-poljski rječnik*).

Као што се види, и домаћи (неки народни говори) и страни лексички материјал унет у наш језик — показује да се неки наши акценти употребљавају данас и тамо где досад нису употребљавани у књижевном језику.

Откуд ова „необична“ акценатска појава?

За стране речи типа *би̋ци̋кл*, *Ѝдн* итд., могао се, мислим, прво: наш изговор прилагодити страном нагласку, и друго: у тим речима природа завршних гласова *л*, *н* и сл. није искључиво консонантска, већ у знатној мери и вокална¹, те у овом

¹) В. о томе и чланак К. Тарановског „Вокално *н* у књижевном изговору“ (НЈ, нова серија, књ. V св. 7—8, стр. 266—267).

другом случају узлазни акценти не би сасвим стајали на последњем слогу, већ би иза себе имали један део речи са знатним елементима слога, те према томе природно место тих акцената у нашем књижевном језику не би било — ни у овом малом броју случајева — поремећено. Што се тиче домаћег материјала (*јбч*, *вдч*, *ајс* поред *ајс* или *ајс* итд.), могући су сви наши акценти пошто су овде у питању у првом реду узвици који се заиста не морају подвргавати стандардним правилима нашег књижевног акцента и који се — што је сасвим природно — могу изговарати на најразноврсније начине.

У природи је човекове свести да поставке и дефиниције каткад уопштава до те мере да испушта из вида посебно и појединачно, услед чега се понекад пада у заблуде и грешке. Изнетим материјалом хтео сам показати баш то — да се при проучавању, поред општег, не сме губити из вида ни посебно и појединачно.

Милија Сиванић